

305343 - คอมพิวเตอร์และการสื่อสารข้อมูล

อ.สุชัยศรี ไกลอน
ภาคต้น ปีการศึกษา 2554
สัปดาห์ที่ 14

305343 – 1/2554

2

วัตถุประสงค์

- รู้จักเทคนิควิธีการสื่อสารสัญญาณแอนะล็อก
- รู้จักวิธีการกล้ำสัญญาณแอนะล็อก
- เข้าใจนิยามอัตราบิต และอัตราบอด ที่ใช้ในการสื่อสารข้อมูล
- รู้จักเทคนิคการแปลงสัญญาณดิจิทัลไปเป็นแอนะล็อก
- สามารถคำนวณเกณฑ์การวัดผลการสื่อสารข้อมูลได้

Outline

- Analog Transmission
  - Analog transmission concept
  - Modulation of Analog Signals
  - Modulation of Digital Data
- Data Communication Measurements

305343 – 1/2554

3

Analog Transmission

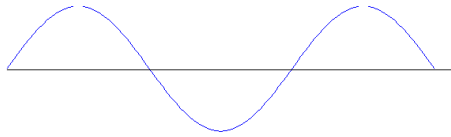
- เทคนิคและวิธีการที่จะจัดส่งข้อมูลแอนะล็อก
- อาศัยพลังงานไฟฟ้าช่วยนำพาสัญญาณแอนะล็อกให้เคลื่อนย้ายจากผู้ส่งไปยังผู้รับ
- ขบวนการหรือขั้นตอนในการเพิ่มพลังงานไฟฟ้า เรียกว่า **การมอดูเลต (Modulation) หรือการกล้ำสัญญาณ**
- พลังงานไฟฟ้าซึ่งมีความถี่และขนาดของคลื่นสูงและคงที่ เรียกว่า **สัญญาณคลื่นพาห์ (Carrier Signal)**

305343 – 1/2554

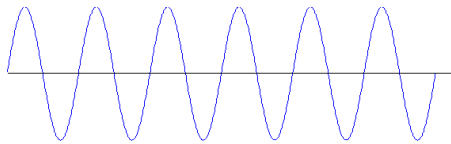
4

Signal Modulation

สัญญาณข้อมูล

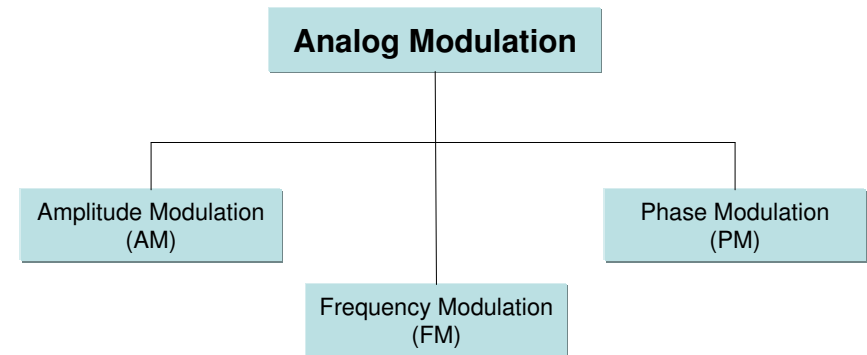
สัญญาณคลื่นพาห์

305343 – 1/2554

5

Type of Analog Modulation

305343 – 1/2554

6

Amplitude Modulation (AM)

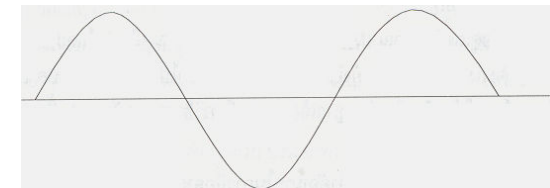
- การกล้ำแอมพลิจูด
- การสร้างสัญญาณที่มีการเปลี่ยนแปลงขนาดของคลื่น
- สัญญาณที่ได้จะมีขนาดของคลื่นเปลี่ยนไปตามขนาดของสัญญาณข้อมูล

305343 – 1/2554

7

AM Example

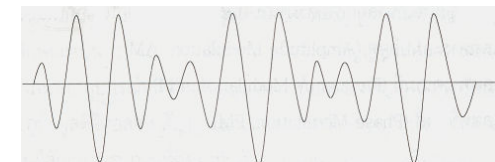
สัญญาณข้อมูล

สัญญาณคลื่นพาห์

สัญญาณ AM ที่ได้

305343 – 1/2554

8

Frequency Modulation (FM)

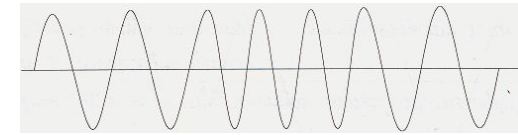
- การกล้ำความถี่
- การสร้างสัญญาณที่มีการเปลี่ยนแปลงความถี่ของคลื่น
- สัญญาณที่ได้จะมีความถี่ของสัญญาณเปลี่ยนไปตามความถี่ของสัญญาณข้อมูล

305343 – 1/2554

9

FM Example

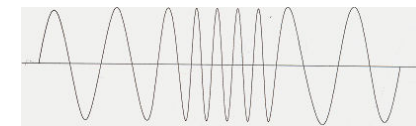
สัญญาณข้อมูล

สัญญาณคลื่นพาห้

สัญญาณ FM ที่ได้

305343 – 1/2554

10

Phase Modulation (PM)

- การกล้ำเฟส
- การสร้างสัญญาณที่มีการเปลี่ยนกลับเฟสของคลื่น
- สัญญาณที่ได้จะมีการเปลี่ยนกลับเฟสทุกครั้งที่มีมุมเฟสของสัญญาณข้อมูลต่างจากมุมเฟสของสัญญาณคลื่นพาห้ 180 องศา

305343 – 1/2554

11

PM Example

สัญญาณข้อมูล

สัญญาณคลื่นพาห้

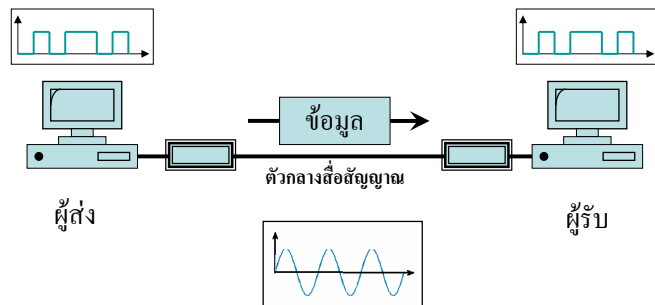
สัญญาณ PM ที่ได้

305343 – 1/2554

12

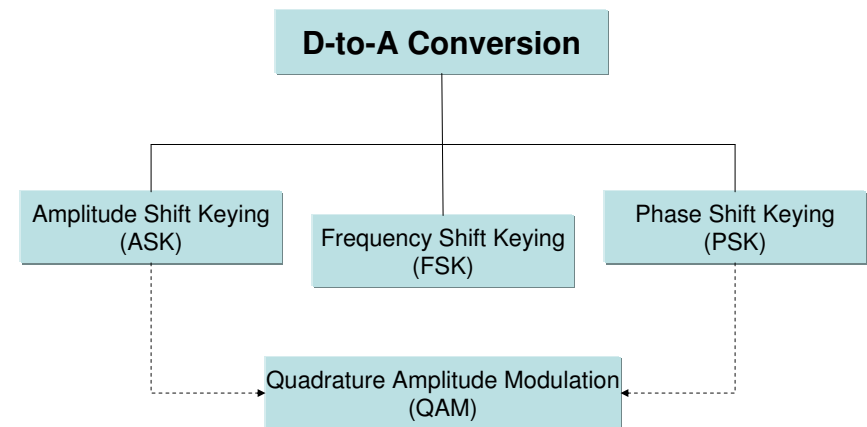
Transmission via Analog medium

305343 - 1/2554

13

Digital-to-Analog Modulation Method

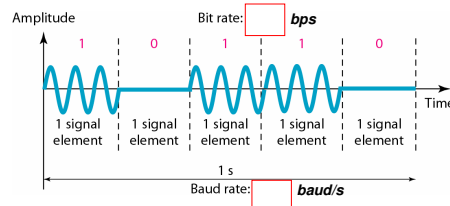
305343 - 1/2554

14

Bit Rate & Baud Rate

- Bit rate = จำนวนบิตต่อวินาที
- Baud rate = จำนวนหน่วย

สัญญาณต่อวินาที

- ต.ย. ถ้าแต่ละหน่วยสัญญาณแอนะล็อกประกอบขึ้นจากบิตจำนวน 4 บิต ถ้าในหนึ่งวินาทีที่สามารถส่งสัญญาณแอนะล็อกได้ 100 หน่วยสัญญาณ

– อัตราบอด (Baud rate) = baud/s

– อัตราบิต (Bit rate) = bps

305343 - 1/2554

อ้างอิง: รูปภาพจากหนังสือ Data Communications and Networking ของ Forouzan B.

15

Amplitude Shift Keying (ASK)

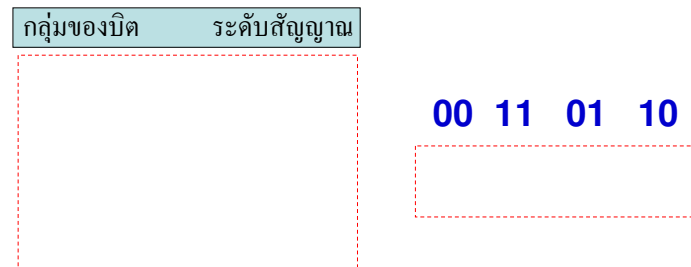
- การเปลี่ยนขนาดของสัญญาณคลื่นพาห์ตามบิตข้อมูล
- ลักษณะของสัญญาณที่ได้
  - เมื่อค่าบิตของสัญญาณข้อมูลมีค่าเป็น 1 ขนาดของสัญญาณคลื่นพาห์จะสูงขึ้นกว่าปกติ
  - เมื่อค่าบิตของสัญญาณข้อมูลมีค่าเป็น 0 ขนาดของสัญญาณคลื่นพาห์จะต่ำลงกว่าปกติ
- กำหนดให้กลุ่มของบิตแทนสัญญาณแอนะล็อก ณ ค่าระดับแอมพลิจูดใดๆ
- กลุ่มของบิตที่ใช้ขึ้นอยู่กับจำนวนค่าระดับสัญญาณ
- การแทนกลุ่มของบิตจะเริ่มต้นจากบิตที่มีนัยสำคัญต่ำสุด

305343 - 1/2554

16

ASK Example 1

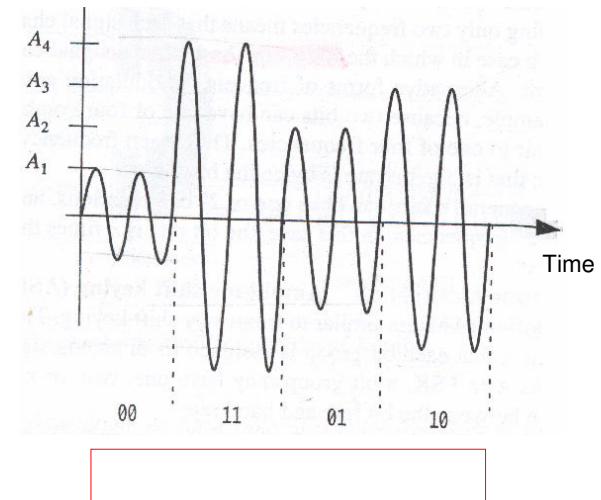
- 00110110
- กำหนดให้มี 4 ระดับสัญญาณ คือ A_1, A_2, A_3, A_4
- จำนวนบิตที่ใช้แทนแต่ละระดับสัญญาณ = 2 บิต

305343 – 1/2554

17

ASK Example 1

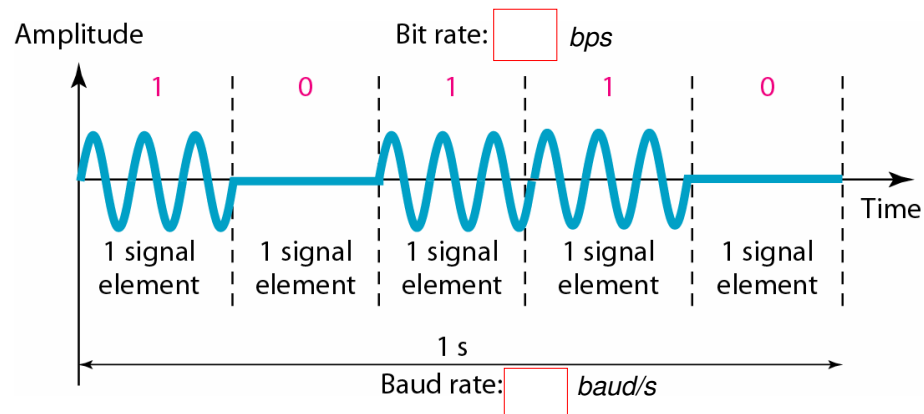
305343 – 1/2554

อ้างอิง: รูปภาพจากหนังสือ Understanding Data Communications and Network ของ Shay W.

18

ASK Example 2

- 10110

305343 – 1/2554

อ้างอิง: รูปภาพจากหนังสือ Data Communications and Networking ของ Forouzn B.

19

Frequency Shift Keying (FSK)

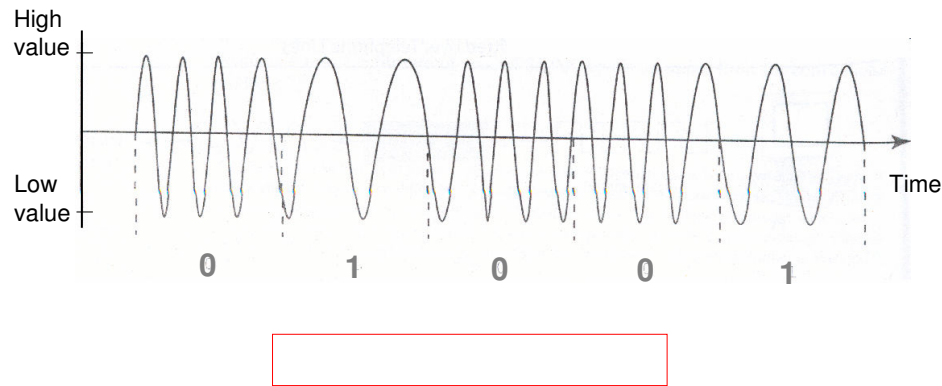
- การเปลี่ยนความถี่ของสัญญาณคลื่นพาห้ตามบิตข้อมูล
- ลักษณะของสัญญาณที่ได้
  - เมื่อค่าบิตของสัญญาณข้อมูลมีค่าเป็น 0 ความถี่ของสัญญาณคลื่นพาห้จะสูงขึ้นกว่าปกติ
  - เมื่อค่าบิตของสัญญาณข้อมูลมีค่าเป็น 1 ความถี่ของสัญญาณคลื่นพาห้จะต่ำลงกว่าปกติ
- กำหนดให้
  - บิต 0 แทนสัญญาณแอนะล็อกที่มีความถี่สูง
  - บิต 1 แทนสัญญาณแอนะล็อกที่มีความถี่ต่ำ

305343 – 1/2554

20

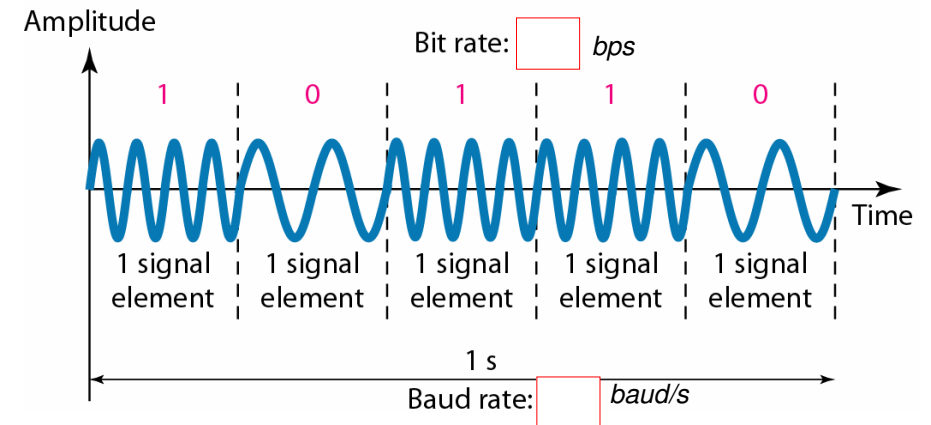
FSK Example 1

- 01001

FSK Example 2

- 10110

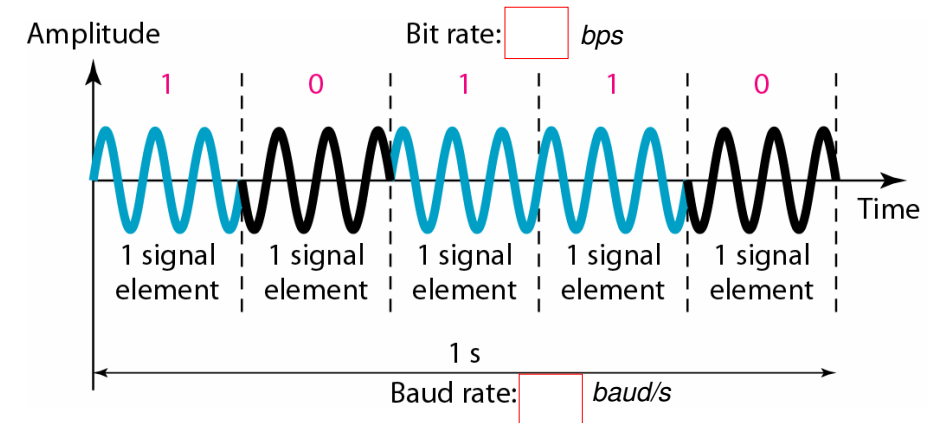

Phase Shift Keying (PSK)

- การเปลี่ยนเฟสของสัญญาณคลื่นพาห้ตามบิตข้อมูล
- ลักษณะของสัญญาณที่ได้
  - เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงจากบิต 1 → 0 หรือจากบิต 0 → 1 เฟสของสัญญาณคลื่นพาห้จะเปลี่ยนไป 180 องศา (กรณีใช้แบบ 2 เฟส: 2-PSK)
- การเปลี่ยนเฟสจะอ้างอิงจากสัญญาณก่อนหน้า

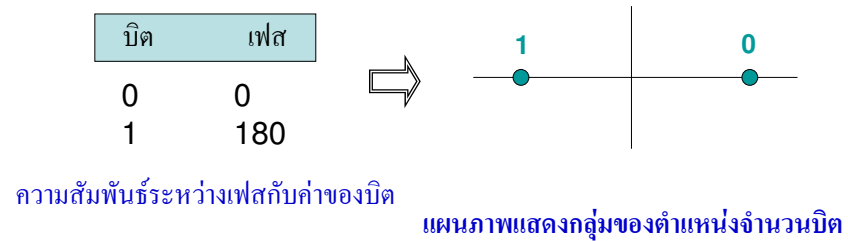
PSK Example

- 10110

Constellation Diagram

- PSK อาจเรียก 2-PSK หรือ binary PSK

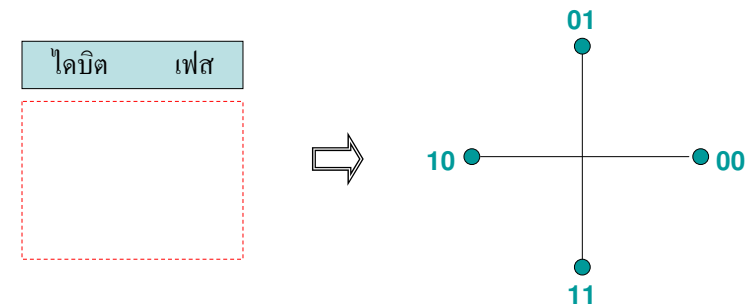

305343 - 1/2554

25

4-PSK (or Q-PSK)

- ใช้ 2 บิตต่อ 1 baud (n)

305343 - 1/2554

26

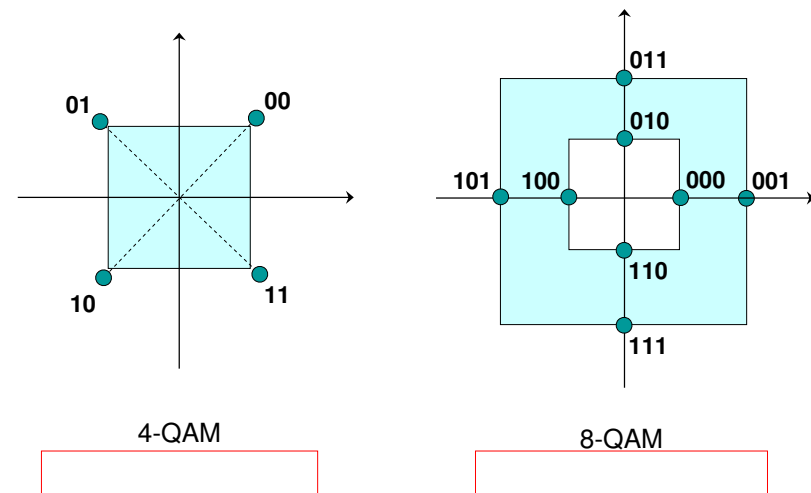
Quadrature Amplitude Modulation (QAM)

- การกล่าสัญญาณควอดเรเจอร์-แอมพลิจูด (คิวเอเอ็ม)
- เทคนิคการมอดูเลตที่ใช้วิธี ASK และ PSK รวมกัน
- กลุ่มของบิตที่กำหนดแทนสัญญาณที่มีการเปลี่ยนทั้งแอมพลิจูดและเฟส

305343 - 1/2554

27

4-QAM and 8-QAM

305343 - 1/2554

28

QAM Example

- 001010100011101000011110
- สมมติให้
  - 2 ระดับสัญญาณ คือ A_1, A_2
  - การเปลี่ยนแปลงเฟส 4 ระดับ คือ $0, 1/(4f), 2/(4f), 3/(4f)$
(หรือ $0, 90, 180, 270$)

305343 – 1/2554

29

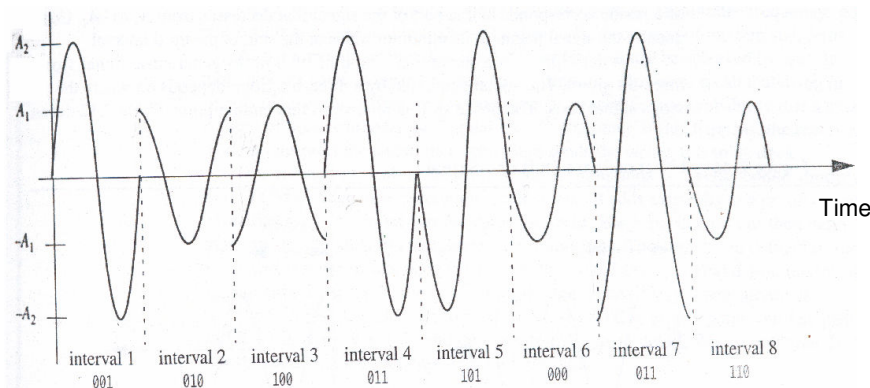
QAM Example

กลุ่มของบิต	ระดับสัญญาณ	ตำแหน่งการเปลี่ยนเฟส

305343 – 1/2554

30

QAM Example

305343 – 1/2554

อ้างอิง: รูปภาพจากหนังสือ Understanding Data Communications and Network ของ Shay W.

31

Data Rate Limits

- จำกัดอัตราข้อมูล
- ความสามารถในการส่งข้อมูลได้สูงสุดผ่านช่องสัญญาณการสื่อสาร วัดเป็นบิตต่อวินาที (bits per second: bps)
- ปัจจัยการกำหนดอัตราข้อมูล
  - แบนด์วิธที่รองรับ (Available Bandwidth: BW)
  - ระดับของสัญญาณ (Signal Level: L)
  - คุณภาพช่องสัญญาณ (ระดับสัญญาณรบกวน: Noise)

305343 – 1/2554

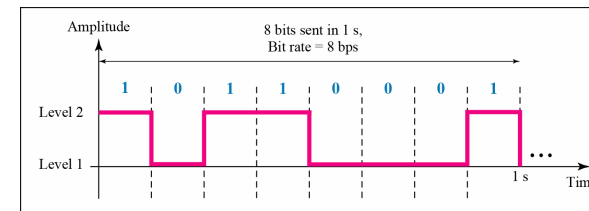
32

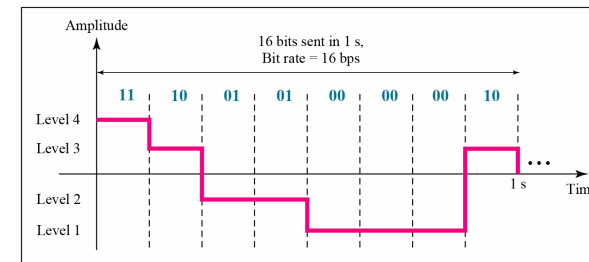
Available Bandwidth

- ช่องสื่อสารแบบไม่จำกัดแถบความถี่ (Low-pass channel)
  - สามารถส่งผ่านข้อมูลดิจิทัลได้
- ช่องสื่อสารแบบผ่านแถบความถี่จำกัด (Band-pass channel)
  - ต้องแปลงสัญญาณดิจิทัลไปเป็นแอนะล็อกก่อนการส่ง
  - แบนด์วิดท์ที่ต้องการน้อยสุด (BW_{min}) สำหรับอัตราบิต n bps ควรเป็นเท่าใด
    - 1st ฮาร์โมนิก: $BW_{min} = n/2$ Hz
    - 3rd ฮาร์โมนิก: $BW_{min} = n/2 + 3n/2 = 2n$ Hz
    - 5th ฮาร์โมนิก: $BW_{min} = n/2 + 3n/2 + 5n/2 = 9n/2$ Hz

Signal Levels

a. A digital signal with two levels

b. A digital signal with four levels

จำนวนของบิตในแต่ละระดับ = $\log_2 L$

- ภาพ a

– #บิต/ระดับ

=

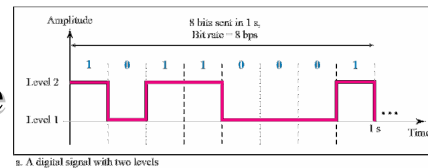
- ภาพ b

– #บิต/ระดับ

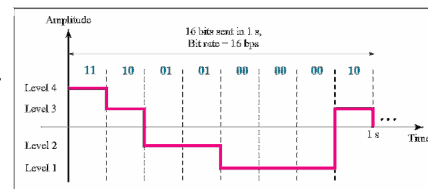
=

Pulse Rate vs. Bit Rate

- พัลส์ (Pulse)
  - เวลาที่ใช้ส่งผ่านหนึ่งสัญลักษณ์
- หนึ่งสัญลักษณ์
  - แทนด้วย 1 หรือ 2 หรือ n บิต
- อัตราพัลส์ (Pulse Rate)
  - จำนวนพัลส์ต่อวินาที

a. A digital signal with two levels

b. A digital signal with four levels

a) อัตราบิต =

b) อัตราบิต =

The # of Bits/sec vs. The required BW

- ขีดจำกัดอัตราข้อมูลคำนวณได้จาก
  - ทฤษฎีของ Nyquist
    - สำหรับช่องสัญญาณในอุดมคติ (Noiseless Channel)
  - ทฤษฎีของ Shannon
    - สำหรับช่องสัญญาณที่มีสัญญาณรบกวน (Noise Channel)

Noiseless Channel

- สำหรับช่องสัญญาณที่ไม่มีสัญญาณรบกวน
- จะเรียกว่า Nyquist Bit Rate
- Nyquist ได้กำหนดสูตรในการคำนวณอัตราบิตสูงสุดที่เป็นไปได้ในทางทฤษฎี

$$= 2 \times BW \times \log_2 L \quad (bps)$$

Noise Channel

- สำหรับช่องสัญญาณที่มีสัญญาณรบกวน
- จะเรียกว่า Shannon Capacity
- Claude Shannon ได้กำหนดสูตรในการคำนวณอัตราบิตสูงสุดที่เป็นไปได้ในทางทฤษฎี

$$= BW \times \log_2(1 + SNR) \quad (bps)$$

SNR: Signal-to-Noise ratio

คืออัตราส่วนกำลังสัญญาณต่อกำลังสัญญาณรบกวน

Data Rate Limits Example 1

- ช่องสัญญาณการสื่อสารมีแบนด์วิดท์ 2 MHz, SNR = 31 ให้หาอัตราบิต และระดับสัญญาณที่เหมาะสม

$$\begin{aligned} \text{อัตราบิต} &= \boxed{} \\ &= \boxed{} \end{aligned}$$

อัตราบิตที่เหมาะสมควรน้อยกว่าอัตราบิตสูงสุด $\rightarrow$ $\boxed{}$

$$\boxed{}$$

$$\text{ระดับสัญญาณ (L)} = \boxed{}$$

Data Rate Limits Example 2

- ถ้าช่องสัญญาณการสื่อสารมีแบนด์วิดท์ 2 MHz และ $SNR_{dB} = 36$ เดซิเบล แล้วอัตราบิตสูงสุดเท่ากับ?

$$SNR_{dB} = 10 \log_{10} SNR$$

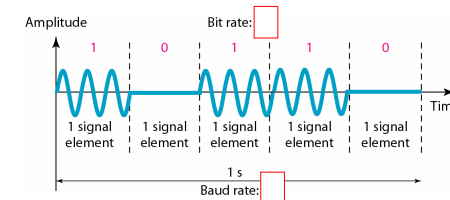
$$\rightarrow SNR = \boxed{}$$

$$\begin{aligned} \text{Shannon Capacity} &= \boxed{} \\ &= \boxed{} \end{aligned}$$

Bandwidth for D-to-A Modulation

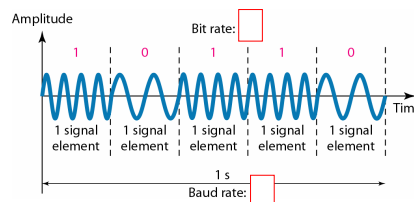
- **ASK:** $BW_{\min} = (1+d) \times \text{อัตราบอด}$, (d มีค่าต่ำสุด 0)
= อัตราบอด
- **FSK:** $BW_{\min} = \text{อัตราบอด} + \text{ค่าความแตกต่างของสองสัญญาณคลื่นพาห์}$
= อัตราบอด + $(f_{c1} - f_{c0})$
- **PSK:** $BW_{\min} = BW_{\min}$ ของ ASK
- **QAM:** $BW_{\min} = BW_{\min}$ ของ ASK และ PSK

ASK Bandwidth Example

- ให้หาแบนด์วิดท์ต่ำสุดสำหรับ ASK ของการสื่อสารสองทางครึ่งอัตรา (Half Duplex)
- $BW_{\min} =$
- ของการสื่อสารสองทางเต็มอัตรา (Full Duplex)
- $BW_{\min} =$

FSK Bandwidth Example

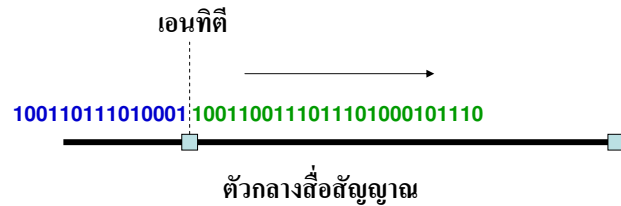

- ให้หาแบนด์วิดท์ต่ำสุดสำหรับ FSK ที่ค่าความแตกต่างของความถี่ 3,000 Hz ของการสื่อสารสองทางครึ่งอัตรา (Half Duplex)
- $BW_{\min} =$
- ของการสื่อสารสองทางเต็มอัตรา (Full Duplex)
- $BW_{\min} =$

Bandwidth for Modulation of an Analog Signal

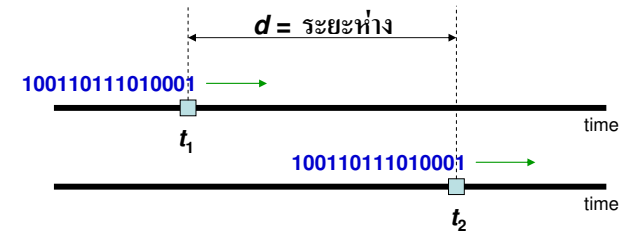
- แบนด์วิดท์ของสัญญาณ AM
= สองเท่าของแบนด์วิดท์ของสัญญาณข้อมูล
- แบนด์วิดท์ของสัญญาณ FM
= สิบเท่าของแบนด์วิดท์ของสัญญาณข้อมูล
- แบนด์วิดท์ของสัญญาณ PM
= แบนด์วิดท์ของสัญญาณ FM

Throughput

- ปริมาณงาน
- ปริมาณบิตข้อมูลที่สามารถส่งผ่านเอนทิตีใดๆ (bps)

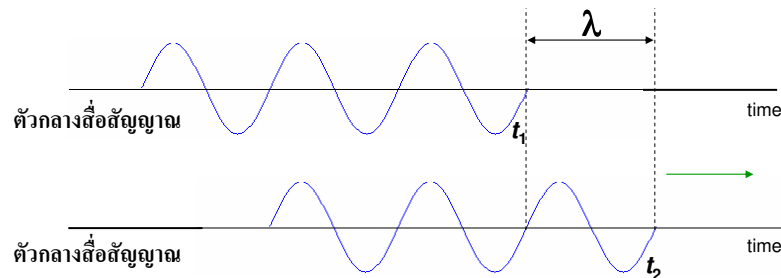
Propagation Speed & Time

- Propagation Speed: อัตราเร็วการแพร่กระจายสัญญาณ(บิตข้อมูล) ผ่านสื่อในหนึ่งวินาที (m/s)
- Propagation Time: เวลาที่สัญญาณ(บิตข้อมูล) ใช้ในการเคลื่อนที่ระหว่างจุดของตัวกลางสื่อสารสัญญาณ (s)

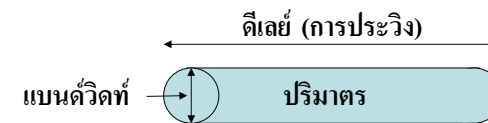
$$= t_2 - t_1 = d / \text{Propagation speed}$$

Wavelength (λ)

- ความยาวคลื่น: ระยะทางสัญญาณเคลื่อนที่ไปในหนึ่งคาบเวลา
- = Propagation speed x Period
- = Propagation speed / Frequency

Bandwidth Delay Product

- ปริมาตร (Volume) = แบนด์วิดท์ x ดีเลย์
- ความจุของจำนวนบิต

